

T.C.
YARGITAY
İKİNCİ HUKUK DAİRESİ

Esas : 2023/7432
Karar : 2024/5244
Tarih : 02.07.2024

MAHKEMESİ: Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 2. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2022/1223 E., 2023/809 K.

KARAR : İstinaf başvurusunun esastan reddi

İLK DERECE MAHKEMESİ: Marmara Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesi

SAYISI : 2019/95 E., 2021/58 K.

Taraflar arasındaki açılan boşanma davasından dolayı yapılan yargılama sırasında davacı erkeğin ölümü sonrasında kusur tespitine yönelik yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince evliliğin ölümle son bulunduğunu, sağ kalan eşin boşanmaya sebebiyet verecek derecede kusurlu olduğunun tespitine karar verilmiştir.

Kararın davalı kadın vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince tarafların istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı kadın vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı erkek vekili dava dilekçesinde özetle;erkeğin beyin kanaması geçirdiğini, arkasından 1 yıl kadar bakımevinde kaldığını, kadının bu sırada sadece haftada üç gün geldiğini, diğer günlerde oğlunun ilgilendiğini, kadının elinde bulunan vekâletname ile aleyhine vekâletsiz iş gördüğünü, hastane kendisine psikolojik ve fiziksel şiddet uygulamakla tehdit ettiğini, oğlu ile arasının açılmasına çalıştığını, eve almadığını, fizik tedavisine engel olduğunu, kötü muamele ettiğini, beyin kanaması geçirmesine yol açtığını, kadının ortak konuta dönmediğini iddia ederek 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (4721 sayılı Kanun) 166 ncı maddesi gereğince davasının kabulüne, tarafların boşanmalarına, 150.000,00 TL maddî ve 350.000,00 TL manevî tazminata karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı kadın vekili cevap dilekçesinde özetle; erkeğin oğlunun düğünü için durumu iyi olmamasına rağmen bakımevinden çıkarak gittiğini, o günden sonra geri dönmediğini, kadını eve almadığını, erkeğin oğlu tarafından hazırlanmış bir dilekçe olduğunu, aralarında bir sorun olmadığını, haftanın 6 günü hastanede kendisinin kaldığını ve eşine baktığını, oğlunun gizli kamera yerleştirdiğini, bu delilinin hukuka aykırı olduğunu, mirası tek başına almak için çabaya girdiğini ve babasını hiç düşünmediğini ileri sürerek davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile açılan boşanma davasının yargılaması sırasında davacı erkeğin 11.08.2020 tarihinde vefat ettiği, bu nedenle taraflar arasındaki boşanma

davasının konusuz kaldığı, ancak davacı ... mirasçısının kusur yönünden davaya devam etmek istediklerini yazılı olarak beyan etmeleri nedeniyle devam eden yargılamada, devam edilen davanın boşanma davası değil, boşanmada davalı eşin kusurlu olduğunun saptanmasına yönelik tespit davası olduğu, davacının davalı hakkında 19.11.2019 tarihli dilekçe ile nitelikli dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçlarından İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'na şikayette bulunduğu, Marmara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 13.10.2020 tarih ve 2020/395 Karar nolu kararı ile kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verdiği, davacı tarafın, davacının tedavi ve bakım gördüğü ... Bakımevi'nin güvenlik kayıtlarını dosyaya sunduğu ve söz konusu bakımevinde çalışan hemşirelerden'nin tanık olarak dinlenilmesini talep ettiği, bellek içerisinde sunulan görüntüler incelendiğinde, tarafların konuşmalarının anlaşılamadığı ancak davalının elindeki cismi davacıya fırlatır gibi yaptığı ve davacının örtü altına saklanır bir vaziyet aldığı, davacı tanıklarından'nin beyanında, davalının davacıya fiziki ve psikolojik şiddet uyguladığını, davalının davacıyı oğlu ile görüştürmediğini, davalının telefonla arayarak "maddî manevî ne gerekirse elinizin de emeğini karşılayacağım" diyerek lehine tanıklık yapmasını talep ettiğini beyan ettiği, davacı tanıklarından G. G.'nin beyanında, davacının kendisine aktarmış olduğu hususlar ile birlikte davalının davacının oğlunun düşününe katılmadığını beyan ettiği, görüntü kayıtları ve beyanına itibar edilen tanığın beyanlarından anlaşıldığı üzere, davalının tedavi sırasında davacıya şiddet uyguladığı ve davacının oğlu ile iletişim kurmasına engel olduğu gerekçesi ile 4721 sayılı Kanun'un 181 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, evlilik ölümle son bulduğundan boşanma konusunda karar verilmesine yer olmadığına, kadının boşanmaya sebebiyet verecek derecede kusurlu olduğunun tespitine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı kadın vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davalı kadın vekili istinaf dilekçesinde özetle; dava ehliyetinin olup olmadığının Mahkemece araştırılmadığını, dava ehliyetinin dava şartı olarak düzenlendiğini, hakim tarafından da re'sen dikkate alınması gerektiğini, dinlenen tanıkların Necdet' in akli dengesinin yerinde olmadığını beyan ettiklerini, ölenin geçirmiş olduğu hastalıklar, tedavi süreci, kullandığı ilaçlar ve tanık beyanları değerlendirildiğinde, adli tıptan rapor alınması gerektiğini, ehliyetinin olmadığının anlaşılması halinde davanın mirasçı tarafından devamı da mümkün olmadığı davanın reddi gerektiğini, davacı mirasçısı tarafından hukuka aykırı olarak elde edilen deliller ve davacı tanıklarının beyanlarına dayanılarak hüküm kurulduğunu, davalının, erkeği ilaçlarını içmek için zorlamasının şiddet şeklinde yorumlanamayacağını, bu davanın davacının oğlunun isteği ve hedefleri doğrultusunda açıldığını ileri sürerek kararın tümü yönünden kaldırılmasına yeniden esas hakkında hüküm kurmak suretiyle karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile İlk Derece Mahkemesi gerekçesinde belirtilen kusurlu davranışlarının dosyadaki deliller ile kanıtlandığı, davalı kadının boşanmaya sebebiyet verecek derecede kusurlu olduğuna yönelik tespit yerinde olduğu, müteveffanın fiil ehliyetinin bulunmadığına yönelik ciddi ve inandırıcı bir delilin dosyaya yansımadağı, bu nedenle eksik incelemeye yönelik istinaf isteminin de yerinde olmadığı, gerekçesi ile davalı kadın vekilinin istinaf başvurusunun 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 353 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) inci alt bendi gereğince esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı kadın vekili temyiz

isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı kadın vekili temyiz başvuru dilekçesinde özetle; istinaf başvuru dilekçesini tekrarlamakla birlikte, taraf ehliyetinin dava şartı olduğunu, kamu düzenini ilgilendirdiğini, resen bakılmasının gerektiğini, hukuka aykırı delillerin hükme esas alınmasının hatalı olduğunu ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının tümü yönünden bozulmasına karar verilmesini talep etmiştir.

C. Gerekçe

Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, müteveffa eşin dava açtığı tarihte akıl sağlığının yerinde olup olmadığının araştırılmamasının hatalı olup olmadığı, sunulan kamera kayıtlarının hukuka aykırı delil olup olmadığı ile sağ kalan eşin boşanmaya sebebiyet verecek derecede bir kusurunun ispatlanıp ispatlanmadığı noktasında toplanmaktadır.

İlgili Hukuk

4721 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesi, 181 inci maddesi. 6100 sayılı Kanun'un 369 uncu maddesinin birinci fıkrası, 370 inci maddesi ile 371 inci maddesi.

Değerlendirme

Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı kadın vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

Davacı müteveffa erkek vekili tarafından açılan boşanma davasının yargılaması sırasında davacı erkeğin 11.08.2020 tarihinde vefat etmiştir. Davacı mirasçısı tarafından 4721 sayılı Kanun'un 181 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre boşanma davasının devamı sırasında evliliğin ölümle sona ermesi ve yasal mirasçılardan birinin davaya devam etmesi halinde sağ kalan eşin boşanmaya sebep olabilecek kusurlu bir davranışının bulunup bulunmadığı yönünde bir tespit yapılması yönünde davaya devam etmiştir. İlk Derece Mahkemesince "... davacının tedavi ve bakım gördüğü ... Bakımevi'nin güvenlik kayıtlarını dosyaya sunduğu ve söz konusu bakımevinde çalışan hemşirelerden ...'ın tanık olarak dinlenilmesini talep ettiği, bellek içerisinde sunulan görüntüler incelendiğinde, tarafların konuşmalarının anlaşılamadığı ancak davalının elindeki cismi davacıya fırlatır gibi yaptığı ve davacının örtü altına saklanır bir vaziyet aldığı, davacı tanıklarından ...'ın 10.11.2020 tarihli duruşmada alınan beyanında, davalının davacıya fiziki ve psikolojik şiddet uyguladığını, davalının davacıyı oğlu ile görüştürmediğini, davalının telefonla arayarak maddî manevî ne gerekirse elinizin de emeğini karşılayacağım diyerek lehine tanıklık yapmasını talep ettiğini beyan ettiği, davacı tanıklarından ...'nın 10.11.2020 tarihli duruşmada alınan beyanında, davacının kendisine aktarmış olduğu hususlar ile birlikte davalının davacının oğlunun düğününe katılmadığını beyan ettiği, görüntü kayıtları ve beyanına itibar edilen tanığın beyanlarından anlaşıldığı üzere, davalının tedavi sırasında davacıya şiddet uyguladığı ve davacının oğlu ile iletişim kurmasına engel olduğu..." gerekçesi ile sağ kalan davalı kadının boşanmaya sebebiyet verecek derecede kusurlu olduğunun tespitine karar verilmiştir.

6100 sayılı Kanun'un 189 uncu maddesinde ispat hakkı düzenlenmiş olup maddenin ikinci fıkrasında "hukuka aykırı olarak elde edilmiş deliller, mahkeme tarafından bir vakıanın ispatında dikkate alınamaz." hükmü düzenlenmiş, dördüncü fıkrasında ise "bir vakıanın ispatı için gösterilen delilin caiz olup olmadığına mahkemece karar verilir." denilmiştir.

Yapılan yargılama ve toplanan delillerden dosya arasında bulunan kamera kayıtlarının hastane kayıtları

olmadığı, erkek mirasçısı tarafından telefonunda bulunan kayıtlar olduğu, kayıtların incelenmesinde ise erkeğin kendi işyerinde çalışmaya devam eder iken çekilmiş kayıtlar olduğu, dolayısıyla bu kayıtlar hukuka aykırı elde edilmiş delil niteliğinde olup hükme esas alınması mümkün değildir. Kaldı ki dosya arasında bulunan kamera kayıtlarının incelenmesinde, kadının hasta bakımı için kaldığı zamanda erkeğe telefon verdiği, konuşmasına engel olmadığı, konuşmalar anlaşılmasa da erkeğin kadının ağlamasına neden olduğu, kadının ağlama kayıtlarının bulunduğu, gerekçede geçen tespitler ile kamera kayıtlarının uyuşmadığı; hükme esas alınan tanığın beyanlarında sebep ve saiki belli olmayan soyut beyanlar olduğu; tüm dosya kapsamından kadının hasta olan kocasına bir yıl boyunca baktığı, mirasçının ise sadece haftasonları babası ile ilgilenmek için geldiği, müteveffa davacının bakımının birlikte yerine getirdikleri dolayısıyla kadına kusur olarak yüklenen vakıalarının ispatlanmadığının kabulü gerekirken yazılı şekilde kadının boşamaya sebep olacak derecede kusurlu olduğunun tespitine karar verilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda (2) numaralı paragraflarda belirtildiği üzere, Bölge Adliye Mahkemesi kararının KALDIRILMASINA, İlk Derece Mahkemesi kararının kusur tespiti yönünden BOZULMASINA,

Yukarıdaki (1) numaralı paragrafta açıklandığı üzere davalı kadın vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddi ile temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının bozmanın kapsamı dışında kalan temyize konu diğer bölümlerinin 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Peşin alınan harcın istek halinde yatırana iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

07.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.